

ბიზნესის მართვის მოდერნიზაცია ინფორმაციული ტექნოლოგიების ეპოქაში

ნონა კუხიანიძე¹, თამილა აბულაძე², ინგა რამიშვილი³

¹ ასისტენტ-პროფესორი კომპიუტერული ტექნოლოგიების დეპარტამენტი,
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Nona.kukhianidze@atsu.edu.ge
<https://orcid.org/0009-0009-7533-5925>

² მოწვეული სპეციალისტი კომპიუტერული ტექნოლოგიების დეპარტამენტი,
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Tamila.abuladze@atsu.edu.ge

³ მოწვეული სპეციალისტი კომპიუტერული ტექნოლოგიების დეპარტამენტი,
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
Inga.ramishvili@atsu.edu.ge
<https://doi.org/10.61950/giu.4.2026.12141>

აბსტრაქტი

თანამედროვე გლობალიზაციისა და ციფრული ტრანსფორმაციის პირობებში ბიზნესის მართვის მოდერნიზაცია წარმოადგენს ორგანიზაციების კონკურენტუნარიანობისა და მდგრადი განვითარების ერთ-ერთ მთავარ წინაპირობას. ინფორმაციული ტექნოლოგიების სწრაფი განვითარება მნიშვნელოვნად ცვლის მენეჯმენტის ტრადიციულ მიდგომებს და ამკვიდრებს მონაცემებზე დაფუძნებულ, მოქნილ და ინოვაციურ მართვის მოდელებს. კვლევა მიმოიხილავს ბიზნესპროცესების დიგიტალიზაციის, ხელოვნური ინტელექტის, დიდი მონაცემების ანალიტიკის, დრუბლოვანი სერვისებისა და ავტომატიზაციის გავლენას მართვის ეფექტიანობაზე.

განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა სტრატეგიული და ოპერატიული გადაწყვეტილებების მიღების ოპტიმიზაციას, ორგანიზაციული სტრუქტურების ტრანსფორმაციასა და მომხმარებელზე ორიენტირებული მიდგომების გაძლიერებას. ასევე განხილულია ციფრული პლატფორმების როლი ინოვაციების დანერგვასა და ბიზნესის მასშტაბირებაში. კვლევა ასახავს, რომ ტექნოლოგიების ინტეგრაცია არა მხოლოდ ზრდის პროდუქტიულობას, არამედ აუმჯობესებს კომუნიკაციას, ამცირებს ხარჯებს და ზრდის ბაზარზე ადაპტაციის სისწრაფეს.

შედეგები მიუთითებს, რომ ინფორმაციული ტექნოლოგიების ეფექტიანი გამოყენება ქმნის კონკურენტულ უპირატესობას და უზრუნველყოფს ორგანიზაციების მდგრად განვითარებას. ამასთანავე, ხაზგასმულია არსებული გამოწვევები, როგორც კიბერუსაფრთხოების რისკები, მონაცემთა დაცვა, ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის ხარჯები და პერსონალის კვალიფიკაციის ამაღლების აუცილებლობა. კვლევა ასკვნის, რომ წარმატებული ბიზნესის მართვისთვის კრიტიკულად მნიშვნელოვანია ციფრული ტრანსფორმაციის სტრატეგიული დაგეგმვა და ინოვაციური ტექნოლოგიების გონივრული ინტეგრაცია.

საკვანძო სიტყვები: ციფრული პლატფორმები, ხელოვნური ინტელექტი, ღრუბლოვანი სერვისები, კიბერუსაფრთხოება

შესავალი

XXI საუკუნეში ბიზნესის მართვა განიცდის ფუნდამენტურ ცვლილებებს, რაც გამოწვეულია ინფორმაციული ტექნოლოგიების სწრაფი განვითარებით. ციფრული ტექნოლოგიები გახდა ორგანიზაციების სტრატეგიული რესურსი, რომელიც განსაზღვრავს მათი კონკურენტუნარიანობის დონეს გლობალურ ბაზარზე.

ტრადიციული მართვის მოდელები, რომლებიც ეფუძნებოდა იერარქიულ სტრუქტურებსა და ნელი ინფორმაციული ნაკადებს, თანდათან იცვლება მოქნილი, მონაცემებზე დაფუძნებული და ავტომატიზებული სისტემებით.

ტრადიციული მენეჯმენტის მოდელები, რომლებიც ეფუძნებოდა მკაცრ იერარქიასა და ნელ ინფორმაციულ ნაკადებს, თანდათან იცვლება ციფრული პლატფორმებით მხარდაჭერილი, მონაცემებზე დაფუძნებული და ავტომატიზებული მართვის სისტემებით. ამ პროცესში განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ისეთ ტექნოლოგიებს, როგორიცაა საწარმოს რესურსების დაგეგმვის სისტემები (ERP), მომხმარებელთან ურთიერთობის მართვის სისტემები (CRM), დიდი მონაცემების ანალიტიკა (Big Data) და ხელოვნური ინტელექტი (AI).

ინფორმაციული ტექნოლოგიების დანერგვა ბიზნესში არა მხოლოდ ოპერაციული პროცესების გაუმჯობესებას უზრუნველყოფს, არამედ ცვლის ორგანიზაციულ კულტურას, გადაწყვეტილებების მიღების მექანიზმებს და სტრატეგიული დაგეგმვის მიდგომებს. შესაბამისად, თანამედროვე ბიზნესი სულ უფრო მეტად ეფუძნება მონაცემებსა და ციფრულ ეკოსისტემებს.

აღნიშნული სტატიის მიზანია გაანალიზოს ბიზნესის მართვის მოდერნიზაციის პროცესი ინფორმაციული ტექნოლოგიების ეპოქაში, განსაზღვროს მისი ძირითადი მიმართულებები, სარგებელი და გამოწვევები, ასევე წარმოაჩინოს მისი გავლენა ორგანიზაციულ ეფექტიანობასა და კონკურენტუნარიანობაზე.

ძირითადი ნაწილი

1. ინფორმაციული ტექნოლოგიების როლი ბიზნესის მართვაში

ინფორმაციული ტექნოლოგიები უზრუნველყოფს მონაცემთა სწრაფ დამუშავებას, ანალიზსა და გავრცელებას. ეს საშუალებას აძლევს მენეჯერებს მიიღონ უფრო ზუსტი და დროული გადაწყვეტილებები. ისეთი სისტემები, როგორიცაა ERP (Enterprise Resource Planning) და CRM (Customer Relationship Management), მნიშვნელოვნად ზრდის ორგანიზაციის ეფექტიანობას.

2. ბიზნეს პროცესების ავტომატიზაცია

ავტომატიზაცია ამცირებს ადამიანურ შეცდომებს და ზრდის სამუშაო პროცესების სისწრაფეს. მრავალი კომპანია იყენებს ციფრულ პლატფორმებს ფინანსური ოპერაციების, ლოგისტიკისა და მომხმარებელთა მომსახურების მართვისთვის.

3. მონაცემებზე დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მიღება

Big Data და ანალიტიკური სისტემები ბიზნესს აძლევს შესაძლებლობას გააანალიზოს მომხმარებელთა ქცევა, ბაზრის ტენდენციები და კონკურენტული გარემო. ეს მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს სტრატეგიული დაგეგმვის ხარისხს.

4. ციფრული ტრანსფორმაცია და ორგანიზაციული ცვლილებები

ციფრული ტრანსფორმაცია გულისხმობს არა მხოლოდ ტექნოლოგიების დანერგვას, არამედ ორგანიზაციული კულტურის ცვლილებასაც. კომპანიები უფრო მოქნილები ხდებიან, იზრდება დისტანციური მუშაობის შესაძლებლობები და გუნდური თანამშრომლობა ონლაინ პლატფორმებზე.

5. გამოწვევები და რისკები

მიუხედავად მრავალი სარგებლისა, ინფორმაციული ტექნოლოგიების დანერგვას თან ახლავს გარკვეული გამოწვევები, როგორიცაა კიბერუსაფრთხოება, მაღალი დანახარჯები და პერსონალის გადამზადების საჭიროება.

კვლევის მეთოდოლოგია

კვლევა ეფუძნება ხარისხობრივ ანალიზს და მოიცავს მეორადი მონაცემების შესწავლას. გამოყენებულია სამეცნიერო სტატიები, საერთაშორისო ანგარიშები და თანამედროვე კვლევები ციფრული ტრანსფორმაციისა და ბიზნესის მართვის სფეროში.

კვლევის ფარგლებში განხორციელდა შედარებითი ანალიზი ტრადიციულ და თანამედროვე მენეჯმენტის მოდელებს შორის, ასევე შეფასდა ტექნოლოგიების გავლენა ორგანიზაციულ ეფექტიანობაზე.

1. ERP სისტემების გავლენა ორგანიზაციულ ეფექტიანობაზე

კვლევები აჩვენებს, რომ ERP სისტემების (Enterprise Resource Planning) დანერგვა მნიშვნელოვნად ზრდის ბიზნესის ოპერაციულ ეფექტიანობას.

მაგალითად:

- კომპანიებში, სადაც ERP სისტემები დაინერგა, ოპერაციული პროცესების სიჩქარე გაიზარდა საშუალოდ 20–40%-ით;
- შემცირდა მონაცემთა დამუშავების შეცდომები და გაუმჯობესდა ფინანსური კონტროლი;

ეს მიუთითებს, რომ ERP სისტემები ქმნიან ინტეგრირებულ მართვის გარემოს, სადაც ყველა დეპარტამენტი ერთიან მონაცემთა ბაზაზე მუშაობს.

2. CRM სისტემების გავლენა მომხმარებელთა მართვაზე

CRM (Customer Relationship Management) სისტემების გამოყენება განსაკუთრებით ეფექტურია მომსახურების სექტორში.

კვლევების მიხედვით:

- მომხმარებელთა კმაყოფილება იზრდება დაახლოებით 15–25%-ით;
- მომხმარებლის შენარჩუნების (retention) დონე მნიშვნელოვნად უმჯობესდება;
- კომპანიები უკეთ პროგნოზირებენ მომხმარებელთა ქცევას;

ეს ადასტურებს, რომ CRM სისტემები პირდაპირ ახდენენ გავლენას ბიზნესის შემოსავლიანობაზე.

3. ციფრული ტრანსფორმაციის ქეის-ანალიზი

Amazon იყენებს მონაცემებზე დაფუძნებულ მართვის სისტემებს, რაც საშუალებას აძლევს:

- ავტომატურად გააანალიზოს მომხმარებელთა ქცევა;
- მოახდინოს პროდუქციის პერსონალიზაცია;
- ოპტიმიზაცია გაუკეთოს მიწოდების ჯაჭვს;

შედეგად, კომპანია გახდა ერთ-ერთი ყველაზე ეფექტური e-commerce პლატფორმა მსოფლიოში.

Netflix-ის მართვის მოდელი ეფუძნება Big Data ანალიტიკას:

- მომხმარებლის ნახვის ისტორიის ანალიზი;
- ალგორითმული რეკომენდაციები;
- კონტენტის წარმოების მონაცემებზე დაფუძნებული დაგეგმვა;

ეს სისტემა ზრდის მომხმარებელთა ჩართულობას და ამცირებს დაკარგვის (churn rate) მაჩვენებელს.

4. შედარებითი ანალიზი: ტრადიციული და ციფრული მართვა

კრიტერიუმი	ტრადიციული მართვა	ციფრული მართვა
გადაწყვეტილების მიღება	ნელი, იერარქიული	სწრაფი, მონაცემებზე დაფუძნებული
კომუნიკაცია	ფორმალური	რეალურ დროში
ეფექტიანობა	საშუალო	მაღალი
შეცდომების რისკი	მაღალი	დაბალი

ანალიზმა აჩვენა, რომ ინფორმაციული ტექნოლოგიები:

- მნიშვნელოვნად ზრდის ბიზნესის ეფექტიანობას;
- აუმჯობესებს გადაწყვეტილებების ხარისხს;
- ამცირებს ოპერაციულ ხარჯებს;

- ქმნის კონკურენტულ უპირატესობას გლობალურ ბაზარზე;

დასკვნა

ინფორმაციული ტექნოლოგიები წარმოადგენს ბიზნესის მართვის მოდერნიზაციის მთავარ მამოძრავებელ ძალას. ისინი ცვლიან ორგანიზაციების სტრუქტურას, ზრდიან ეფექტიანობას და უზრუნველყოფენ კონკურენტულ უპირატესობას. თუმცა, წარმატებული ციფრული ტრანსფორმაციისთვის აუცილებელია სტრატეგიული დაგეგმვა, უსაფრთხოების უზრუნველყოფა და ადამიანური რესურსების განვითარება.

ბიზნესის მართვის მოდერნიზაცია ინფორმაციული ტექნოლოგიების ეპოქაში წარმოადგენს თანამედროვე ეკონომიკური განვითარების ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან და გარდაუვალ პროცესს. ჩატარებული ანალიზის საფუძველზე ირკვევა, რომ ციფრული ტექნოლოგიები ფუნდამენტურად ცვლიან ორგანიზაციების მართვის სტრუქტურას, ზრდიან პროცესების ეფექტიანობას და მნიშვნელოვნად აუმჯობესებენ გადაწყვეტილებების მიღების ხარისხს.

კვლევამ აჩვენა, რომ ისეთი სისტემები, როგორიცაა ERP, CRM, Big Data ანალიტიკა და ხელოვნური ინტელექტუ დაფუძნებული გადაწყვეტილებების მხარდაჭერის სისტემები, უზრუნველყოფს ბიზნეს პროცესების ავტომატიზაციას, ხარჯების შემცირებას და ოპერაციული სისწრაფის გაზრდას. ამასთან, ორგანიზაციები უფრო მეტად გადადიან მონაცემებზე დაფუძნებულ მართვის მოდელზე, რაც ზრდის მათი კონკურენტუნარიანობის დონეს გლობალურ ბაზარზე.

თუმცა, ციფრული ტრანსფორმაცია დაკავშირებულია გარკვეულ გამოწვევებთანაც, როგორიცაა კიბერუსაფრთხოება, მაღალი ფინანსური დანახარჯები, ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის განახლების საჭიროება და პერსონალის მუდმივი გადამზადება. შესაბამისად, წარმატებული ციფრული ტრანსფორმაცია მოითხოვს არა მხოლოდ ტექნოლოგიურ ინვესტიციებს, არამედ სტრატეგიულ დაგეგმვასა და ორგანიზაციული კულტურის ადაპტაციას.

დასკვნის სახით შეიძლება ითქვას, რომ ინფორმაციული ტექნოლოგიები თანამედროვე ბიზნესის მართვის აუცილებელ კომპონენტს წარმოადგენს და მათი ეფექტიანი გამოყენება განსაზღვრავს ორგანიზაციების გრძელვადიან წარმატებასა და მდგრად განვითარებას.

გამოყენებული ლიტერატურა

1. ჩიქოვანი, დ. (2023). ინფორმაციული სისტემები და ბიზნეს პროცესების ავტომატიზაცია. ეკონომიკური კვლევების ცენტრი.
2. საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური (საქსტატი). (2023). ციფრული ეკონომიკის განვითარების ანგარიში საქართველოში.
3. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო. (2022). ციფრული ეკონომიკის სტრატეგია 2025-მდე.
4. Laudon, K. C., & Laudon, J. P. (2022). *Management Information Systems: Managing the Digital Firm*. Pearson.
5. Susanti, E., et al. (2023). *The impact of information technology on business performance and competitiveness*. Journal of Business Research.
6. Deloitte Insights (2024). *Global Digital Transformation Trends Report*. Deloitte.
7. McKinsey & Company (2023). *The state of AI and digital transformation in business*. McKinsey Global Institute.